

FAGKAMPER I OSLO

SIDE 3

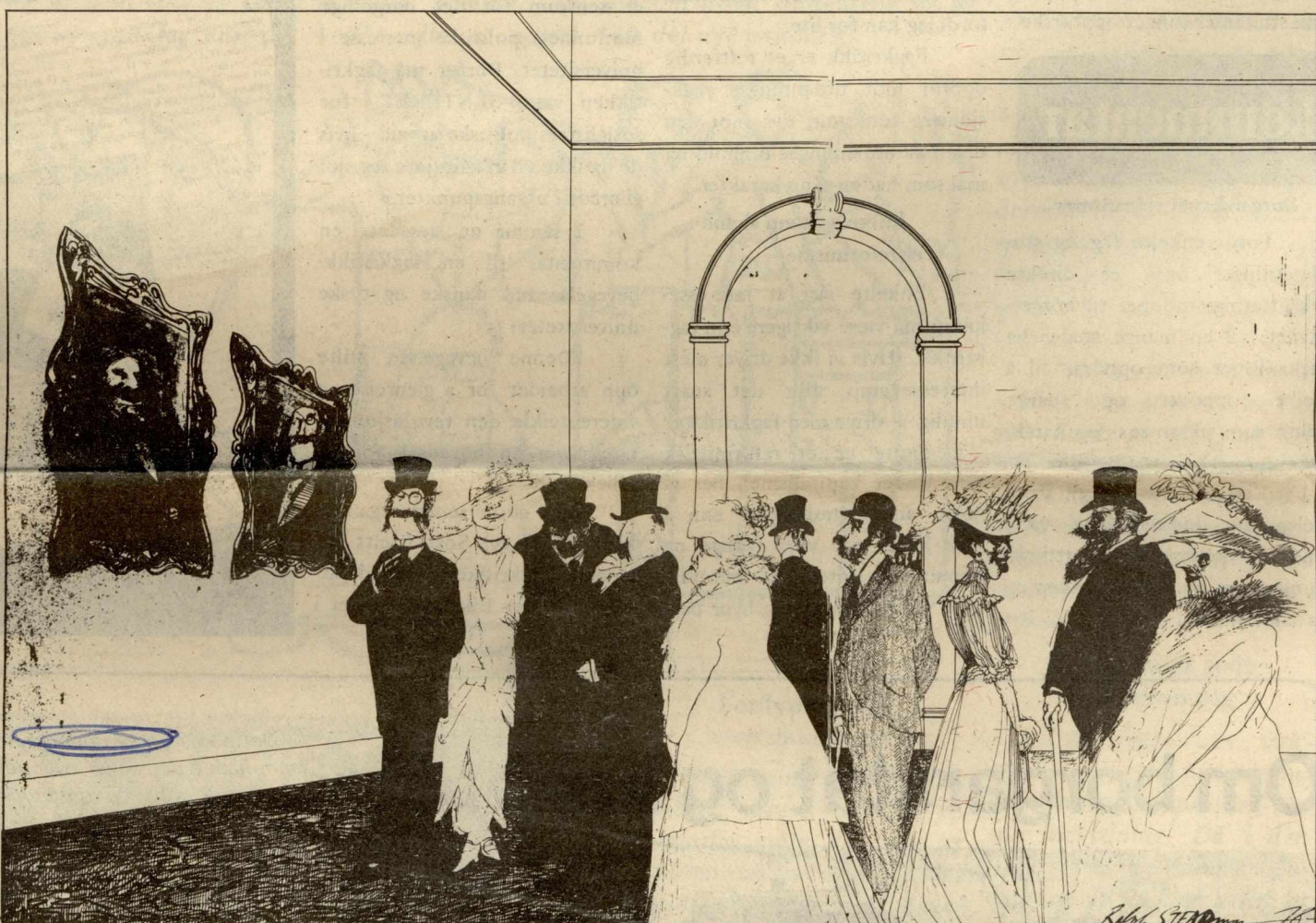

HVA MÅ GJØRES

Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund

NR.5 1981

Korleis skal borgarskapet overleve 80-åra?

Den noverande økonomiske krise i dei vestlege kapitalistiske land er på fleire måtar meir alvorlege og djupgåande enn tidlegare kriser. Tradisjonelle økonomiske kriseløsningsideologiar som t.d. Keynesianismen duger endå mindre i dagens situasjon enn før. Det norske borgarskapet har heilt opptil slutten av 70-åra basert sin økonomiske politikk på keynesiansimen ved bl.a. ein aktiv statlig finanspolitikk for å halde etterspørselen oppe. Men i valkampen i 1981 overgår Høgre og DNA kvarandre i å fordømme den ekspansive finanspolitikken.

Keynesiansimen har blitt avsløst av tradisjonell borgarleg krisepolitikk: med Thatcher og Reagan i spissen forsøker no borgarskapet i vest og løyse krise ved å skjære ned på offentlig og privat forbruk. Dette er en politikk som med nødvendighet må føre til arbeidsløse, senka reallønn og ned bygging av velferdsgoder.

SIDE 4

SLAGSTAD

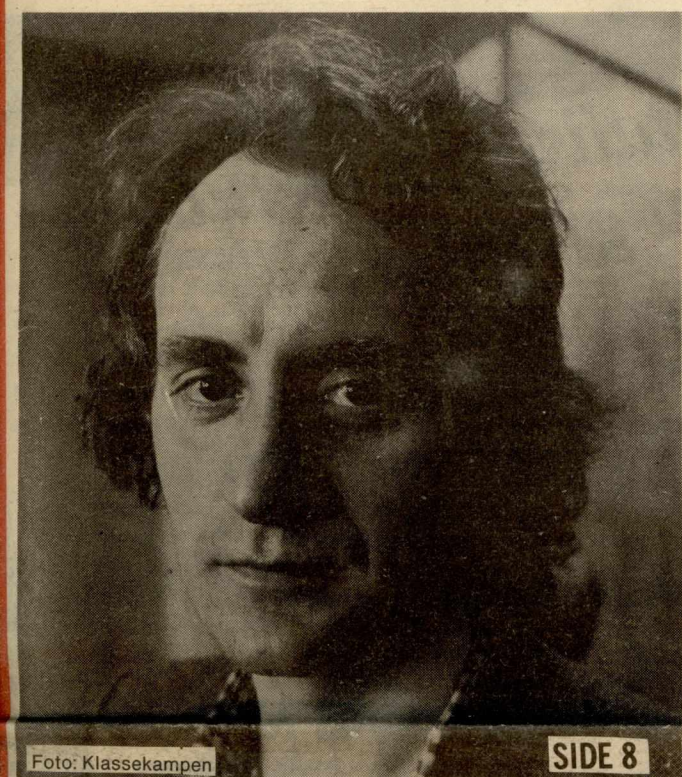

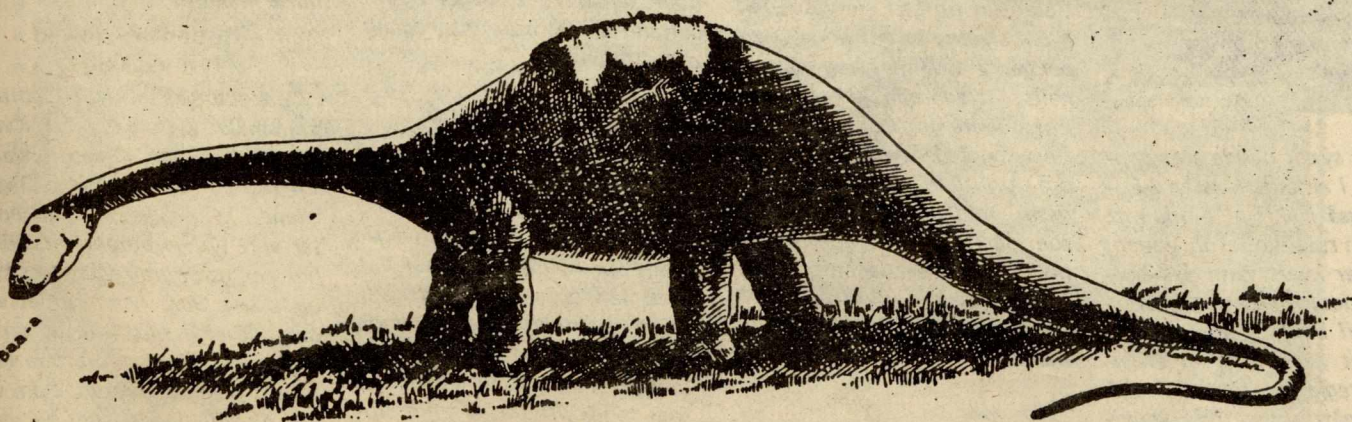
Foto: Klassekampen

SIDE 8

SV OG FAGKRITIKKEN

SIDE 2

SOSIOBIOLOGI-DINOSAURUS I FÅREKLÆR

SIDE 7

HVA ER FAGKRITIKK?

Fagkritikk er noe som mange driver med, men få veit hva er. Når historiestudenter fører kamp om revisjonen av pensum er det fagkritikk. Når medisinstudenter diskuterer psykiatri i Sovjet er det fagkritikk. Når læreskolestudenter diskuterer disiplinproblemer i skolen er det fagkritikk. Denne lista kan gjøres ganske lang. Allikevel reises med jamne mellomrom spørsmålet om hva fagkritikk egentlig er. Dette fordi mange lever under den illusjon at fagkritikk må være noe mer høyverdig enn slike prosaiske ting som nevnt ovenfor.

Utgangspunkt for all fagkritikk er at de høyere lærestedene er et produkt av klassekampen. Det betyr at disse utdanningsinstitusjonene må sette folk i stand til å kunne virke i et så høyt teknologisert og komplekst organisert samfunn som vårt.

Men det betyr også at de må proppe studentene med ideologi om at «sånn som det er, sånn må det være», og det betyr at de heller vil ha blinde roboter enn studenter som er opprørske.

kommentar

Borgerskapet rekrutterer...

Fordi enkelte fag og studieretninger også er direkte rekrutteringsstasjoner til borgerskapet, vil en mange steder ha mekanismer som oppdrar til å sleike oppover og sparke (sånn som eksamens- og karakter-systemet).

Ved enkelte fag vil store deler av undervisninga være undertrykkelses- og utbyttingskunst, som på statsvitenskap og sosialøkonomi.

Til slutt: fordi undervisning er en ikke-profitabel sektor, vil den aldri få de økonomiske midler den trenger for å nå sine ideelle målsettinger.

Fagkritikk er opprør

Den jevne student har motsatte interesser i utdanninga i forhold til borgerskapet som styrer utdanninga. Dette er det objektive grunnlag for at fagkritikk foregår. Derfor må ikke studenter la seg lure til å si: Jeg kan ikke drive med fagkritikk, fordi jeg kan for lite.

Fagkritikk er et rettferdig opprør mot utdanningas reaksjonære funksjon, dvs mot den delen av utdanningas innhold og mål som har en sånn karakter.

Interessekamp aleine er reformisme

Enkelte sier at interessekamp må være viktigere enn fagkritikk. «Hvis vi ikke driver mest interessekamp, blir det snart umulig å drive med fagkritikk».

Dette er et reformistisk syn. Under kapitalismen har vi ingen andre muligheter enn å føre kamp for våre faglige og økonomiske interesser. Samtidig viser all erfaring i dag hvor beg-

rensa de praktiske resultatene av disse kampene er.

For kommunister må derfor politiske og ideologiske kamper alment sett, vurderes som like viktige som økonomiske kamper. Kommunisters oppgave er å få folk til å studere marxisme og til å organisere seg, dvs. å lage flere revolusjonære.

Studenter av mange politiske avskygninger driver med fagkritikk, men bare NKS og Sos Front har noen analyse av hva fagkritikk er, og hva målet er med fagkritikken. I Studentforum nr. 3 81 sier lederen at «fagkritikk er klassekamp i teorien». Samtidig gis fagkritikken en særstilling blant forskjellige former for politisk arbeid.

«Det var - og er - faga som er sentrum for det borgerlige samfunnets politiske interesse i universitetet. Derfor må fagkritikken være SENTERET for sosialisters politiske arbeid - hvis de da ikke vil ufarliggjøre seg sjøl allerede i utgangspunktet.»

I samme nr. sies det i en kommentar til en fagkritikk-bevegelse ved danske og tyske universiteter:

«Denne bevegelsen stilte opp arbeidet for å gjenreise og videreutvikle den revolusjonære teori som en hovedsak for intellektuelle.»

Når dette serveres ganske kritikkøst av Sos fronts to ledende fagkritikere, Harald Jarning og Olav Eikeland, er det i

hver fall naturlig å anta at de ikke syns standpunkter er spesielt galt.

Ideene er videre i tråd med de som ble servert på begynnelsen av 70-tallet av Ebbing og Overrein. De sa at arbeidere skulle drive klassekamp og at de intellektuelle skulle lage teori, og at disse elementene måtte smelte sammen til en kommunistisk bevegelse.

Disse synspunktene åpner for ideen om at sosialismen nås gjennom teoretisk arbeid og at man kan «kritisere seg fram til sosialismen». Men den som truede han visste hva Sos front mente om fagkritikk får tru om igjen.

I Studentforum nr 6 81 slår nemlig Olav Eikeland fast at fagkritikk går ut på.

«Å ta fagene og vitenskapen på alvor»

«...faglig interesse og fordypping...»

Fagkritikk blir redusert til «vitenskapsfilosofiske problemstillinger og innebærer å stille spørsmål med hva vitenskap er.»

Ikke engang «forelesninger om marxisme og tilliggende herligheter» får passere som fagkritikk. Eikeland viser til et intervju med A. Utaker i samme avis. Utaker er verken for eller mot vitenskaper: Det dreier seg om «å opparbeide mest mulig skepsis omkring dem»

«understreke det kritiske aspekt»

«sannhet kan bare forstås som en slags dialogisk sannhet. Jeg tenker f.eks. på Sokrates.»

«(kanskje er) sannhet noe man ikke kan representere for andre, men noe en bare kan komme fram til selv.»

Vær gjerne kritisk, ære være Eikeland for det. Men kritisk til hva? Og hva er målet? Det blir for drøyt.

Borte er sosialismen. Borte er til og med den sosialdemokratiske velferdsstaten. Vi sitter igjen med en slags transcendental meditasjon.

Om borgarstat og kaketeori

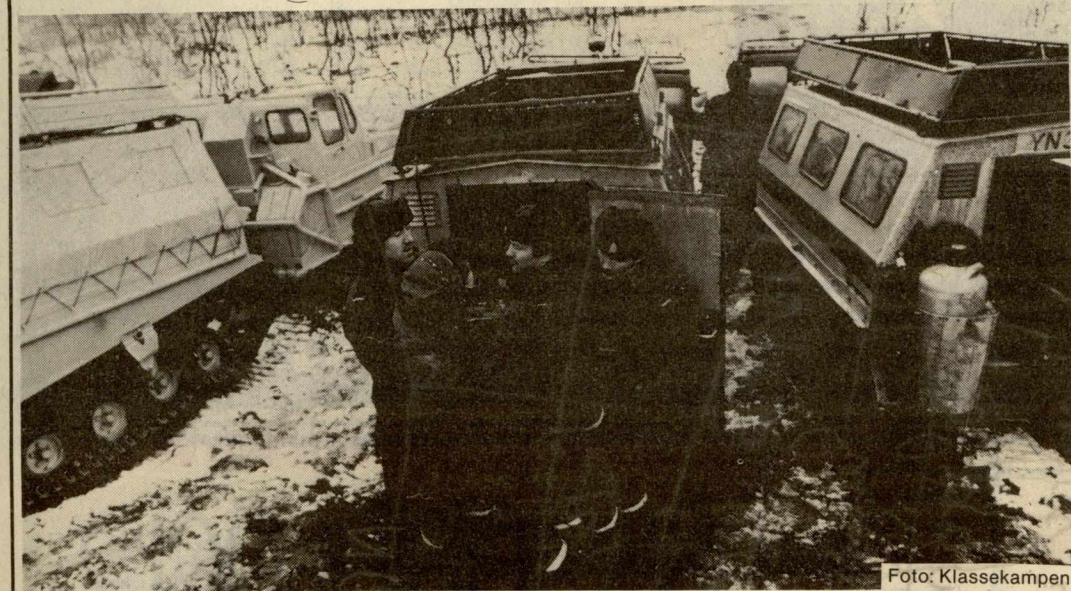

Foto: Klassekampen

Dei siste 12-15 åra har elevar og studenter kjempa mot staten sine reformar innafor skule og utdanningsvesenet, mot nedskjering og rasjonalisering.

Særleg har det vorte peika på at staten vil gjera utdanninga mest mogeleg straumlinjeforma og effektiv for næringslivet. Kampene har hatt brodd mot borgarskapet, og har vore retta mot staten, naturlegvis, sidan staten er det maktorganet som elevar og studenter står direkte overfor.

Mange av dei kampene som «opprørarane frå -68» har teke til orde for, har vore retta mot «borgarstaten», som har vorte karakterisert som borgarskapet sitt maktorgan.

Det er lenge sidan sosialistar kom fram til at staten er ein reiskap for klasseundertrykking. Marx og kanskje særleg Engels og Lenin heldt dette som grunnleggjande i kritikken av kapitalismen. Skal ein avskaffe kapitalismen, er det naudsynt å gå til åtak mot den borgarlege staten.

Dette synet hadde stor oppslutning i arbeiderklassen i Europa (også i Norge) i tida rett etter den russiske revolusjonen, men etter kvart vann den borgarlege ideologien attende overtaket ved mellom anna at borgarskapet aksepterte ei arbeidarpartiregjering (etter at AP hadde gått bort frå standpunkt for revolusjon og sosialisme).

Borgarskapet viste godvilje, og AP beit på og fekk smaka det søte liv på regjeringstabu-rettane.

Dette «historiske oppkjøpet» (som hadde parallellar over det meste av Europa, og som Lenin hadde forutsagt fleire år tidlegare) fekk ideologisk sett katastrofale følgjer for arbeiderklassen. I førti år vart det tabu å snakke om staten som reiskap for klasseundertrykking.

Kaketeorien har vore grunnleggjande for AP og til dels SV sitt parlamentariske arbeid i alle år. Ein slik «arbeidarrepresentant» ville vore ute av stand til å gjera det som advokatane Thune og Roll gjorde: Finna flerfoldige millionar av Rekstenbuett i utlandet.

AP-mannen Håkon Nygård i Garantiinstituttet slo fast utan å undersøkje at det ikkje fanst pengar i utlandet, og det er heilt i tråd med kaketeorien. Først vedtar ein kor mykje som finst, også definerer ein begrepet politikk som å fordela desse midlane. Å stilla krav som går ut over denne ramma heiter: Uansvarlegheit, illusjonspolitikk, idiotisk AKP-mentalitet og revolusjonsromantikk.

«Utjamningspolitikk»

Kaketeorien har og nokre ektefødde born. Sjølvaste «odelsguten» er kanskje ideen som har fått stor utbreiing i det siste, at poenget med lønns-

kamp er å jamna ut inntektene, og ikkje det å tilkjempe seg mest mogleg av overskotet.

(Trass i hykleri frå AP, Høgre og tilhørande herlegheiter i LO/NAF, så er næringslivet sitt overskot no større enn på mange år.)

AP/SV har gått i spissen i kampen mot «høgtlønnte», og politikken er: «Ta frå dei som har tilkjempe seg «høg» lønn (grafisk, jern&met etc.), og gi til dei som ligg lågast på lønns-skalaen (handel & kontor etc.), i staden for å retta kravet mot kapitalen».

Om AP hadde fått gjennom linja si fullt ut ville ikkje «utjamnings»-politikken kosta kapitalen eit øre. Vi ser og resultatet: 4-5% reallønnsnedgang det siste året.

Husmannsånd med sosial profil

Det er den same «utjamnings»teorien som ligg bak Sos. Front (SV-arane på universitetet) sin nye politikk når det gjeld lån og stipend. Offisielt heiter det noko så velklingande som «behovsprøvd attendebetalning». Det går ut på at dei som tener «lite» etter endt studium skal betala lågare, og dei som tener «mykje» skal betala høgare rente enn no.

Julenisse eller klassefiende

Landstinget i NSU var på

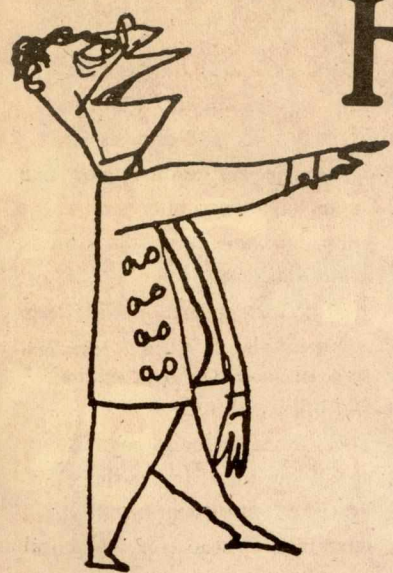
mange måtar eit døme på korleis den borgarlege ideologien med «heile folkets stat» igjen har blitt gangbar i venstreorientert studentmiljø.

Sos.Front som hadde fleirtal, lovpriste arbeidarpartiet sin etterkrigspolitikk og slo fast frå talarstolen at staten eigentleg vil alt vel. Dei vedtok at det no desverre vart vanskelegare å ta AP alvorleg (!?), og beklaga sterkt at det statlege utdanningsfinansieringsutvalet mangla nytenking. (!!)

Det Sos. Front ikkje forstår er at alle statlege forslag på dette området har som mål: Nedskjering. Og at «nytenking» kun kan bety nye måtar å nå dette målet på.

Studenttrøsla ved eit vegskilje

Landstinget i NSU stilte spørsmålet klarare enn før: Kva veg går det med studenttrøsla? Vil det gå som med Mot Dagistane, at progressive studenter vert lydige byråkratar. Slik har det i stor grad gått i Fr.rike og USA. Også her i landet er det allerede blitt slik at «kritiske» SV-avar stadig lettare får jobb i statsbyråkratiet. Som vi såg på NSU-landstinget har dei jo ein egen evne til å setja Staten og AP inn i eit «sosialistisk perspektiv», og dermed skapa aksept blandt progressive studenter for Staten og AP sin politikk.

HISTORIESTUDENTENE MOT SJÖLGODE PROFFER!

I lengre tid har studentene på historie vært opptatt med å kjempe for et bedre pensumopplegg til grunnfag. Motsetningene på dette instituttet har virkelig blitt skjerpa og forholda der har etterhvert fått preg av presisjekamp for en del av lærernes vedkommende.

Bakgrunnen er at historisk inst. i Oslo har vedtatt at pensumet til grunnfag historie skal revideres. Det blei forøvrig vedtatt for en del år sida (74/75).

Når forslaga begynte å strømme inn fra forskjellig lærere viste det seg etterhvert at planene om et nytt pensum ikke var planer for et BEDRE pensum.

Prof. Lunden - som er den drivende krafta i «revidering» - har kommet fra til at det nå skal bli slutt på fordypingslesing på grunnfagsnivå.

Det skal bli rein oversiktslesing fra antikken fram til ca. 1970. Pr. i dag er det sånn at grunnfaget slutter ved utbruddet av 2. verdenskrig. I dag er det også sånn at det er to særremer - ett før og ett etter 1500. Lunden og hans meningsfrender går inn for at det bare skal

være, ett særremer i det nye linja fagutvalget står på har som er tilfelle i dag, og det studenter - bare i samband med denne ene saka. Fagutvalgets arbeidsmøter be-

Fagutvalga på historie og mellomfagsstudentene i slag til pensumet. har de siste to semestera ryggen.

stort sett bare jobba med

denne ene saka. De har lagt ut på at man ikke vil ha et aktivitet allment. Allmøta om åssen studentene vil ha

ned et stort arbeid og den dårligere grunnfag enn det består ofte av opptil 140 det nye pensumet.

90% (kanskje mer) av grunn har også lagt fram egne for-

Denne fagkritiske står av 20-25 folk som job-

Fagutvalgets linje går kampen har ført til kraftig ber med å legge fram forslag

Allmøta om åssen studentene vil ha

ned et stort arbeid og den dårligere grunnfag enn det består ofte av opptil 140 det nye pensumet.

med denne ene saka. Fag-

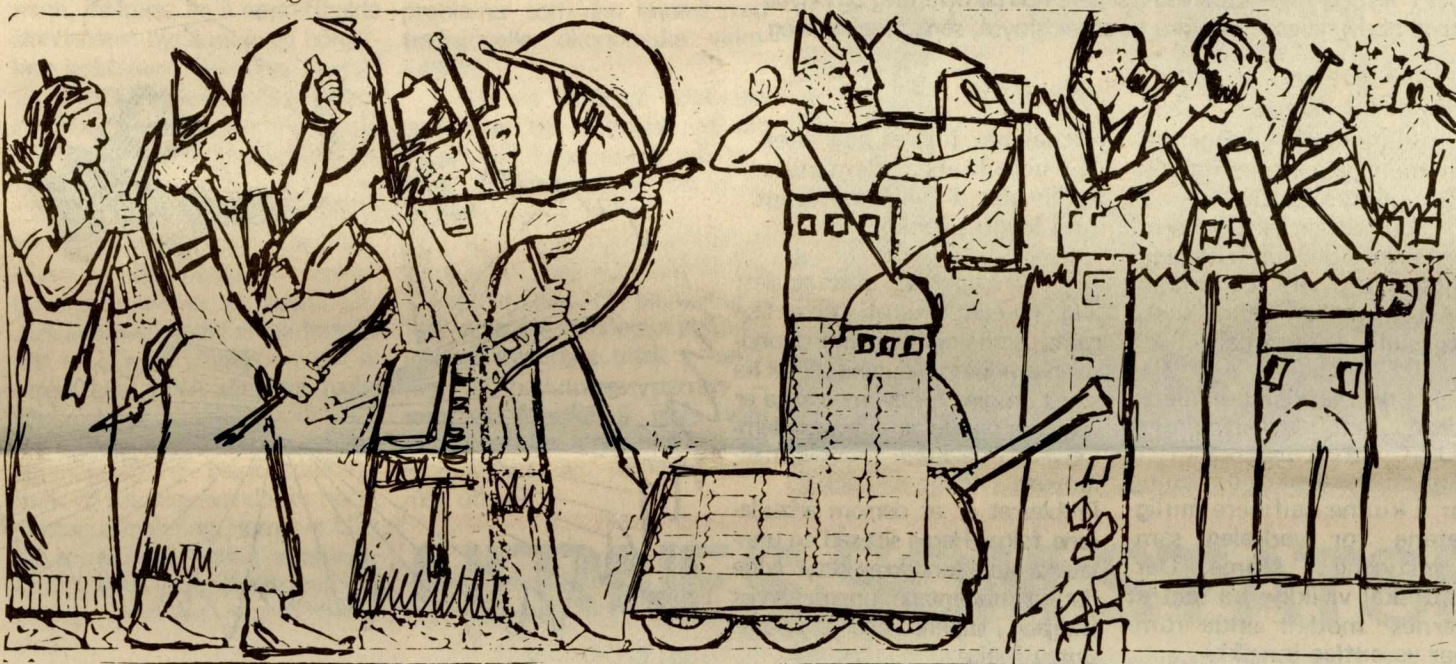
utvalgets arbeidsmøter be-

Denne fagkritiske står av 20-25 folk som job-

Fagutvalgets linje går kampen har ført til kraftig ber med å legge fram forslag

Allmøta om åssen studentene vil ha

ned et stort arbeid og den dårligere grunnfag enn det består ofte av opptil 140 det nye pensumet.

terne som vil innføre dette oversiktspensumet blitt toppa. Den komiteen som har ansvaret for utforminga av det nye forslaget har gått så langt at den har kasta ut studentrepresentantene FORDI de er uenige med flertallet i komiteen, som bl.a. består av prof Lunden. Han mener at de ikke har noe å gjøre der fordi de motarbeider flertallet!!!

Nå veit riktignok de fleste at det å jobbe innfor det statsoppnevnte universitetets «demokratiet» IKKE betyr at studentene er sikra noe innflytelse. Dette er et byråkrati for å binde kampvillige studenter fast i noe som er ufarlig. Det betyr derimot ikke at en skal la sjølgode professorer få bryte sitt eget regelverk, sånn som det skjer på historie.

Detter er da også en praksis som studentene har gått hardt ut mot, og det blei vedtatt en resolusjon på et plenums møte som gikk ut på at Lundens framgangsmåte var uholdbar. Dette viste seg ikke å bety mye i praksis.

Kjemp for et godt faglig grunnlag

Den fagkritiske virksomheten som historiestudentene holder på med har stor betydning. Da i den forstand at det viser at studentene IKKE kan vente at myndigheter og universitet vil legge opp studiene sånn at de blir BEST MULIG.

Med den utdanningspolitiske linja som staten har lagt seg på i løpet av de siste åra, så må studentene regne med at det stadig vil komme anslag mot det falgige nivået og innholdet i studiene. Disse vil gå ut på:

— Gjøre faga mindre egna for fordypning
— Å legge studiene opp etter korte kurs-modellen

Dette er nemlig essensen i stortingsmelding 45, som bl.a. går ut på at «for mye studier ikke er bra». Det fører til at noen får «monopol» på kunnskap og det er «urettferdig» overfor de som ikke har studert et eller annet fag.

Sagt på en annen måte: Folk skal derfor få anledning til å lære så lite viten som mulig. Hvem som tjener på ei sånn linje skulle det ikke være mye tvil om.

Forluping eller oversiktslesing?

Det som nå skjer på historie illustrerer på en utmerka måte det som er tendensen når det gjelder studier for tida. Det legges stadig opp til ei mer strømlinjeforma utdanningspolitisk linje fra statens side.

Motsetninga mellom faglig fordypning og rein oversiktslesing er da også svært skarp. Ved å studere utfra et fordypningsperspektiv er det ganske sikkert sånn at det er mulig å kunne lære seg til å lese kritisk og utvikle en kritisk sans. Når du bare skal lese utfra et oversiktsperspektiv er du sikra ikke å utvikle denne sansen i like sterk grad — om det i det hele tatt er mulig.

På historie har disse motsetningene blitt ytterligere forsterka ved at den litteraturen som er valgt består av bøker som reint faglig er dårligee (Palmer og Hoyt).

Studentene knebles

I løpet av høstsemesteret har motsetninga mellom studentene og de læ-

FAGKRITIKK ER SÅ MANGT....

På nordisk institutt har det i det siste året foregått en fagkritisk virksomhet når det gjelder gammalnorskens plass i norskstudiet. Den kampen har vært prega av at studentene stort sett har blitt forvirra over at norrønt skal være en atskilt del av studiet — det gjelder spesielt på mellomfag.

Det er sånn på nordisk at det er lagt opp til at det skal være en egen eksamen i norrønt til mellomfag (kalt norrøn deleksamen).

Dette kommer i tillegg til de to eksamenene i språk og litteratur. De ulempene som følger med ei sånn ordning er bl.a.: —norrøntstudiet settes ikke inn i en større sammenheng —norrønt oppfattes som noe en «bare må ta» (det er også kalt et mastodont-uhyre)

Fagkritisk seminar

Det blei derfor arrangert et fagkritisk seminar i vårsemesteret som gikk ut på å belyse de forskjellige sidene ved dette.

Det blei sett på det reint litterære og flere av de språklige aspektene. Etterhvert utkrystalliserte det seg ei oppfatning som gikk ut på at gammalnorsk måtte integreres i norskfaget som en del av helheten — og ikke som noe isolert og uavhengig av det øvrige pensumet.

Økt aktivitet

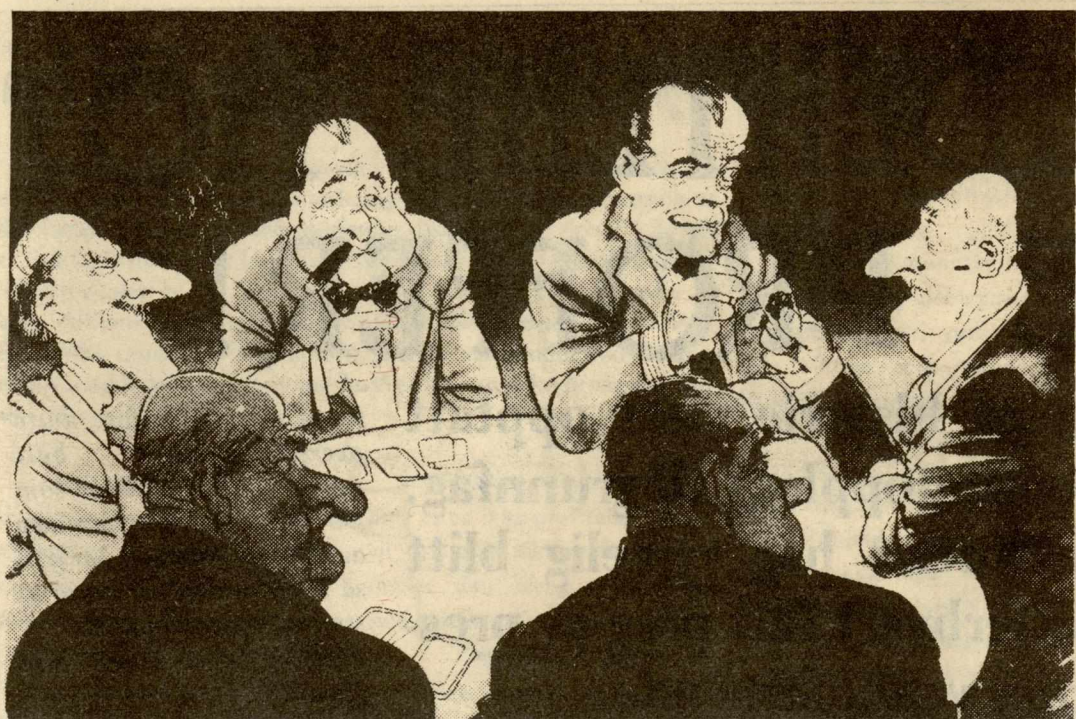
Det blei også samla inn underskriftslistor som gikk inn for å fjerne den norrøne deleksamenen.

Det blei samla inn ca. 400 underskrifter (det er ca. 800 studenter på norsk). Så begynte den byråkratiske mølla å male — med det endelige resultat at saka blei avvist av HF-fakultetets råd.

Men studenta og en del av lærerne fortsatte. Det danna en ny komite som skulle se på dette på nytt (for øvrig etter forslag fra fakultetsrådet).

Den kom fram til at norrønt måtte integreres. Det viste seg med andre ord at studenta og noen av lærerne var blitt enige om at dette var det beste prinsippet. Dette blei da også vedtatt på et instituttmøte nå i høst.

Der fikk studenta også gjennomslag for at det skulle være mulig å kontinuere i norrønt hvis noen strøyk i det. Det har tidligere blitt avvist, — men nå prøver de igjen!!!!

Den noverande økonomiske krise i dei vestlege kapitalistiske landa er på fleire måtar meir alvorlege og djupgåande enn tidlegare kriser. Tradisjonelle økonomiske kriseløsningsideologiar som t.d. Keynesianismen duger endå mindre i dagens situasjon enn før. Det norske borgarskapet har heilt opptil slutten av 70-åra basert sin økonomiske politikk på keynesiansimen ved bl.a. ein aktiv statlig finanspolitikk for å halde etterspørselen oppe. Men i valkampen i 1981 overgår Høgre og DNA kvarandre i å fordømme den «ekspressive finanspolitikken».

Keynesiansimen har blitt avsløst av tradisjonell borgarleg krisepolitikk: med Thatcher og Reagan i spissen forsøker no borgarskapet i vest og løyse krise ved å skjære ned på offentleg og privat forbruk. Dette er en politikk som med nødvendighet må føre til arbeidsløse, senka reallønn og ned bygging av velferdsgoder.

Problemet for det norske borgarskapet er blant anna å få det norske folket med på slike forverringar. Gudmund Hernes, professor i sosiologi og tidlegare statssekretær i planleggingsdepartementet til Kleppe, har tatt mål av seg til å gje ei oppskrift på korleis kapitalismen i Norge skal redde seg ut av den noverande krise.

Samfunnsforskninga i kapitalens teneste

I løpet av 70-åra har norsk samfunnsforskning i stadig større grad blitt innretta på å skrive ut reseptar for problema i den norske statskapitalismen. Dette er en internasjonal tendens.

Delvis er det eit klårt uttrykk for at borgarskapet har forstått at sosialøkonoman sine reseptar i beste fall er utilstrekkelege.

Fagøkonomen Skånland kan klårt påvise at for norsk statskapitalisme er det viktig å få ein statleg dirigert inntektspolitikk ved å uthule lokal forhandlingsrett og streikerett. Men Skånland har inga oppskrift på korleis arbeidarklassen og folket skal kunne akseptere korporativisme, lønnsnedslag og tap av streikerett.

Hernes sitt «bidrag» er dels å gje råd til borgarskapet om korleis slike tiltak skal legitimerast, dels anviser meir konkrete løysingar som staten bør sette i verk for å styrke sine «styringsmuligheter». Hernes er ikkje eit alternativ til Keynes:

Han har ingen idear på korleis kapitalismen kan løysas ved reine økonomiske virkemiddel.

Hans begrep om den «institusjonelle økonomien» er ikkje ein modell for å forstå norsk statskapitalisme, men ein analyse av muligheter for harmoni eller disharmoni mellom fire likestilte «maktarenaer»:

Markedet, organisasjonane, parlamentariske organ og byråkratiet.

Eit særleg viktig ærend for Hernes blir å påvise «styringsbetingelser» og muligheter innanfor denne institusjonelle økonomien.

For marxistar er dette mildt sagt utilstrekkeleg både for å få innsikt i den kapitalistiske økonomien og for å kunne definere mulighetene for verkeleg samfunnsstyring i Norge. Dermed skal vi ikkje ha sagt at Hernes' modell ikkje rommar vesentleg innsikt.

Men ein økonomisk modell som :

- 1) Ikkje analyserar dei grunnleggjande mekanismene i den kapitalistiske produksjonssystemet,
- 2) Ikkje analyserar markedsøkonomien som meir grunnleggjande enn organisasjonane, parlamentet, og byråkratiet
- 3) Overhodet ikkje analyserar den norske økonomien i forhold til verdensmarkedet.

Einslik modell må opplagt vere dårleg egna til å fungere som noko anna enn ideologi eller i beste fall gje anvisningar som berre vil dempe eller utsetje virkningane av krise. Men det er likevel ingen tilfeldighet at

Hernes har fått ei høg stjerne i vide kretsar blant statsbyråkratar i DNA og langt inn i Høgres rekke.

Tankegangen i dette er slett ikkje ny eller original. Den er like gamal som kapitalismen: økonomien produserar ei kake alle vil ha størst mogleg bit av, men kaka er begrensa og alle samfunnsmedlemmene må dele den søsterleg mellom seg.

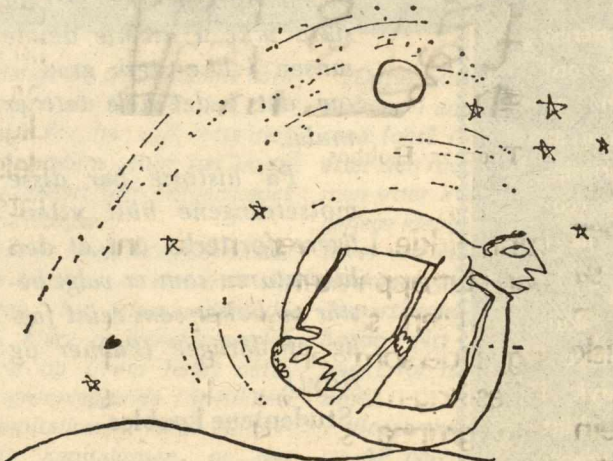
Problemet er at dersom arbeidarene følger Hernes sitt råd og unnlater å stille lønnskrav betyr ikkje det at studentane unngår årvis nedgang i stipenda eller at prisane sluttar å stige.

Tvertimot vil kapitalistane sin profitt bli større og staten vil få meir midlar til investering i olje.

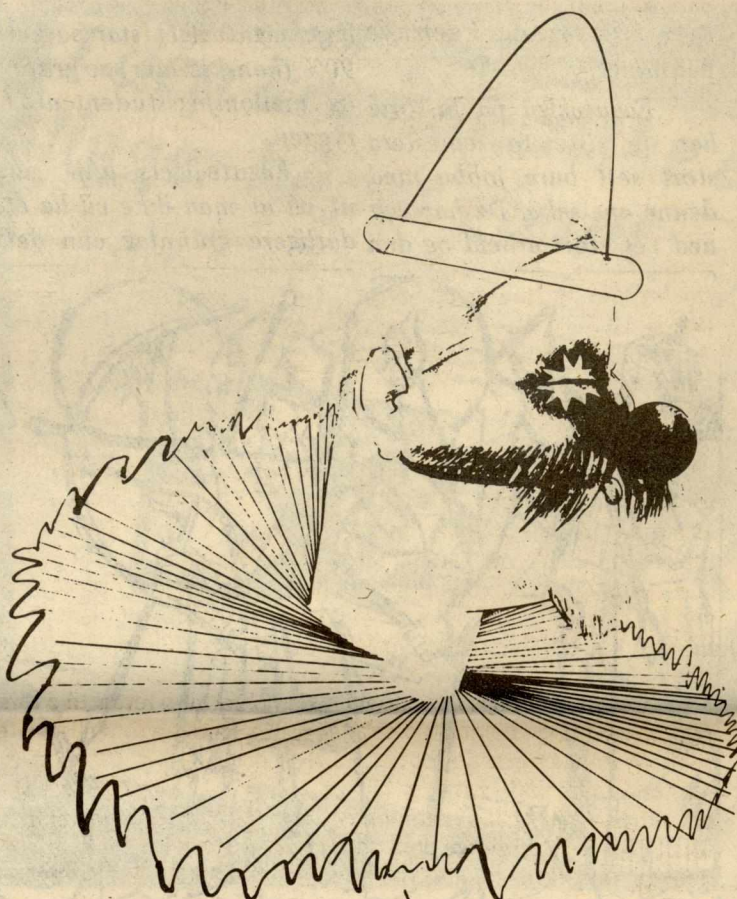
Men er då «svartepøkonomien» noko anna ein primitiv demagogi? Ja, dels er slik propaganda nyttig og viktig for å legitimere nedbygging av velferdsgoder og lønnsnedslag. Dels uttrykker dette reelle problemar i administreringa av den kapitalistiske Norge. Det er ikkje berre arbeidarklassens streikerett som er eit problem for Hernes.

Eit program for styrka statskapitalisme

Etter at DNA-regjeringa ga opp sin «motkonjunkturpolitikk» i slutten av 70-åra (Willoch-regjeringa arbeider etter dei same linjene) har nettopp nedbyg-

Korleis skal b overleve 80

ging av uproduktive sektorar og reallønnsnedgang blitt gjengs politikk.

Men GJENNOMFØRINGA av denne politikken støter på viktige politiske og ideologiske problem. Hernes og DNAs medisin mot dette er ikkje ein ekspansiv finanspolitikk, men ein ekspansiv «motivasjonspolitik».

Dette betyr dels ei intensivering av ideologien om at vi alle er i same båt og må alle minske våre krav, dels betyr dette å utvikle motivasjonssystemer der det er sammenfall mellom den enkelte interessegruppe sine mål og «felleskapets» mål.

I regjeringa sitt langtidsprogram er dette uttrykt på følgande vis:

«Måten hver enkelt fremmer sine interesser på kan gi samlede virkninger ingen har forutsett eller ønsket. F.eks. kan kravene om standardforbedringer fra hver enkelt sektor summere seg til offentlige utgiftsøkninger alle vil unngå. De kortsiktige fordelene som sinnes gjennom store nominelle tillegg undergraves lett av de langsiktige tapene som inflasjon og truet sysselsetting gir.

De politiske organene har et ansvar for å utforme

beslutningssystemene slik at felles interesser og hensynet til helheten blir ivaretatt.»

Det springende punktet i dette resonnementet er sjølsagt ideologien om «felleskapets beste». Hernes tar det som gitt at det fins ei slik overordna morals norm, men utan å definera KVA som faktisk er til felles beste eller KVEN som definerer dette. Det er likevel klårt at Hernes forutsetter at klassekamp er et onde som bør bort, og at ein HOVDSTRATEGI for det norske samfunnet i 80-åra må vere å få kontroll med konfliktane og sette fram klasse samarbeid som idealet.

Klasse samarbeid som ideal

I hernes' verden fins det ikkje klassekamp eller klasser, men konflikter og interessegrupper. I prinsippet er det her ingen forskjell mellom student-interessegrupper eller kapitalist-interessegrupper eller kvinneinteressegrupper.

For Hernes er det ikkje vesentlig om nokre interesser kan vere meir legitime enn andre, om kva grunnlag ei interessegruppe er danna på eller kva som er det objektive eller subjektive grunnlaget for interessegruppene og konflikten mellom dei.

Hernes bekymrer seg i særleg grad over arbeidarklassen og fagrørslas sin lønnskamp. Han meiner høge lønnskrav fører til in-

flasjon, truer sysselsettinga og skaper såleis disharmoni.

Hans resept mot dette er å foreslå ytterligere korporativisering:

» En må stille seg spørsmålet om ikke de organisasjonsformer vi har funnet frem til beforder uheldige samfunnsmessige løsninger, og om ikke de samordnende og samfunnsomfattende institusjoner må styrkes. (Samtiden nr 1,80)

Etter vårt syn er det ein logisk konsekvens av Hernes' sitt syn at lønnskamp er av det vonde og at det er politiske grunnar til at han ikkje sier det rett ut.

Forøvrig overraskar det vel neppe nokon at han utan vidare diskusjojn baserer sin argumentasjon på at det er lønna som får prisane i veret.

Dette er ei borgarleg myte som sjølv mange borgarlege sosialøkonomar er usamd i. At Hernes og DNA trekker fram lønnskampen og ikkje t.d. seier noko om kapitalistans vellukka «interessekamp» for høgare profitt er sjølvasgt ingen tilfeldighet.

Hernes har ikkje fremma meir konkrete forslag til kva former denne korporativiseringa skal få. Men det er ingen tvil om at han stiller problemet slik også Willoch-regjeringa og NAF gjer det: eit av dei aller viktigaste hindrer for mulighetene til å gjennomføre ein borgarleg krisepolitikk arbeidarklassens og andre grupper sin demokratiske rett til å kjempe mot lønnsnedslag mindre fellesgoder.

«Svartepøkonomi»

Det er vel kjent at Hernes meiner spelt teorien kan vere eit nyttig instrument i samfunnsvitenskapane. Vi skal la debatten om dei meir prinsipielle sidene ved spelt teorien ligge. Men vi kjem likevel ikkje utanom å nemne der sidan Hernes i ein velskriven artikkel i Samtiden nr 1,81 framstiller sine idear om økonomisk politikk på grunnlag av eit einskild spelt teoretisk resonnement. Han meiner samfunnsøkonomien i stadig større omfang og på stadig fleire områder fungerer som eit Svartepøspelt: formålet med spelet er å stå stikk for eigen del og spele svart over på andre. Dette er ei nullsumsspel: gevinst for den ein betyr tap for den andre.

Like viktig er det å få kontroll med såkalla «utgiftsdrivende mekanismar» som fører til at standarden i helse, sosialomsorg og skolevesen blir opprettholdt. I dei før omtalte artikkelen omtalar Hernes ei rekke tendensar som spesialtilfelle av «svartepøspelt».

Borgarskapet åra?

Det er nærliggende å trekke fram hans eksempel fra Universitetet i Bergen:

» Ulike teknikker benyttes for å understreke behovene. La meg få nevne et par. Den ene kalles den magiske brøk. Som eksempel kan man ta faget Offentlig administrasjon ved universitetet i Bergen. Det peker i sine uttalelser på at det er »fattig fag» fordi det har mange studenter og få lærere. Brøken mellom studenter og gir høy belastning. Følgelig må antallet lærere økes for å bringe belastningen ned. Den magiske brøk består i å glemme at en brøk har både en teller og en nevner. Belastningen kunne jo bringes ned ved å bringe studenttallet ned. Men da ville en jo ikke ha noe argument for ekspansjon av lærerstaben, for flere professorater osv.)

Men dette betyr ikke at Hernes mener at ulike gruppers behov nødvendigvis er illegitime. Det ville jo også være eit heilt umogleg standpunkt. Han hevdar heller ikkje at der økonomiske grunnar som er den viktigaste årsaken til behovet for »stvring». Han seier at det mest alvorlege er at visse grupper får en illegitim makt til å definere t.d. standarden i helsesektoren. Og kva legg Hernes i »illegitim makt»? Det er sjølvsagt at ei rekke profesjonar innafor t.d.

helsesektoren er uavhengege av staten og har rett og moglegheit til å peike på udekkte behov og maktmiddel til å kjempe for å oppretthalde standarden i helsevesenet.

Dersom Hernes fekk bestemte vill ehan overlata makta til å definere behova i undervisning og helsesektoren til dei som har minst interesse av å oppretthalde standarden: byråkratar og borgarlege politikarar. Slik viser Hernes sin ideologi om »hensyn til felles interesser» seg å vera ei noko meir raffinert utgåve av borgarleg krisepolitikk.

Gudmund Hernes er viktig for di han utvilsomt uttrykker idear og »løsningar» på kapitalismens problemer vi ganske sikkert kan rekne med vil bli forsøkt satt ut i livet - uansett om det er Høgre eller DNA som har regjeringsmakta.

Dessutan er hans innverknad og oppslutning blant forskarar sterk og retningsgivande for norsk samfunnsforskning. Hernes er blitt eit symbol på korleis samfunnsforskninga i stadig større grad blir direkte underlagt kapitalens interesser.

Det er derfor ei vesentleg oppgåve for progressive intellektuelle å reise en teoretisk kamp og ein politisk kamp både mot Hernes idear og mot ei forsknings-

politisk line som vil gjera oppdragsforskning for staten til ei norm for norsk samfunnsforskning.

Hernes sin modell for »institusjonell økonomi» uttrykkar framfor alt at borgarskapet ikkje oppfattar den noverande krisa som utelukkende økonomiske problemer som akn løysast med tradisjonelle økonomiske virkemiddel.

Hernes forsår at krisa også er politisk og ideologisk og alle forsøk på kriseløysing må ta i bruk virkemiddel og på desse områda.

Vi kan utvilsomt venta oss ein sterkare ideologisk offensiv for klassesamarbeid og måtehold og vi kan vente oss ytterlegare politiske og organisatoriske tiltak — »endring av beslutningssystemer» — som vil forsøke å gjere våre »demokratiske» rettar til å forsvare levestandard og reallønn enda meir uthula.

Foto: Klassekampen

HERNES SOM STATSFILOSOF

Flere kritikarar av Hernes har påvist at teorien om interessegruppene har klare likhetstrekk med Thomas Hobbes trehundreår-gamle teori om »alles krig mot alle». Marx kalte Hobbes ein original filosof for si tid.

Det kan vi neppe seie om Hernes. I motsetning til Hobbes er det ikkje lenger einskildpersonar som kjemper mot kvarandre, men »interessegrupper» av ulike slag.

På same måte som Hobbes klaga over at menneska ikkje har naturlege anlegg for fredeleg samvær (!) og berre gjer det som er til eige beste, så klagar Hernes over at »interessegruppene» berre er ute etter å mele si eige kake.

Styrking av statsmakta

Og akkurat som Hobbes si løysing på denne umoglege situasjonen er ein sterk stat med ein uavsetteleg monark på toppen som han hadde full tiltru til, så er den naturlege konsekvensen av Hernes ein sterk kapitalistisk stat.

Hans mål er nettopp ein regulert strømlineforma statskapitalisme. Hobbes ville over-

late einskildpersonane si makt til monarken som definerte moral, lov og rett. Hernes vil overlata »interessegruppene» si makt til »almenninteressen» og »felleskapet», noko som i vårt sam-

dei andre?

Hobbes var ærleg nok til å innrømme at han trudde monarken ville styre til alles beste. Ei slik sjølmotseiing gjer ikkje Hernes seg skuldig i, men hans

»løysing» på dette problemet er ikkje meir tillitvekkjande enn hos Hobbes: Det er inga spesiell interessegruppe som har makta i staten.

Parlamentariske organ, byråkratiet, markedet og organisasjonane »forhandlar» med kvarandre og »eksempelvis» er ikkje staten en stat som autoritativt kan treffe beslutninger og sette dem gjennom med fast hand. Vi kan godt ha offentlig kontroll uten politisk styring, eller statlige tiltak uten helhetlige hensyn. Utvidelse av statens myndighet behøver ikke bety utvidelse av statens makt. Almenninteressen er bare en av flere det tas hensyn til.»

Slik kan den borgarlege makta bli redusert til ei abstrakt allmenninteresse som vil TILSLØRE alle klasseinteresser og gjere »oss alle» til ansvarlege makthavarar i Staten.

Thomas Hobbes

funn ikkje kan vere noko anna enn statsapparatet.

Men så reiser spørsmålet seg : dersom samfunnet er ein »alles-krig-mot-alle» vil ikkje også den gruppa som skal forvalte »fellesinteressene» også bli ei »interessegruppe» på lik line med alle

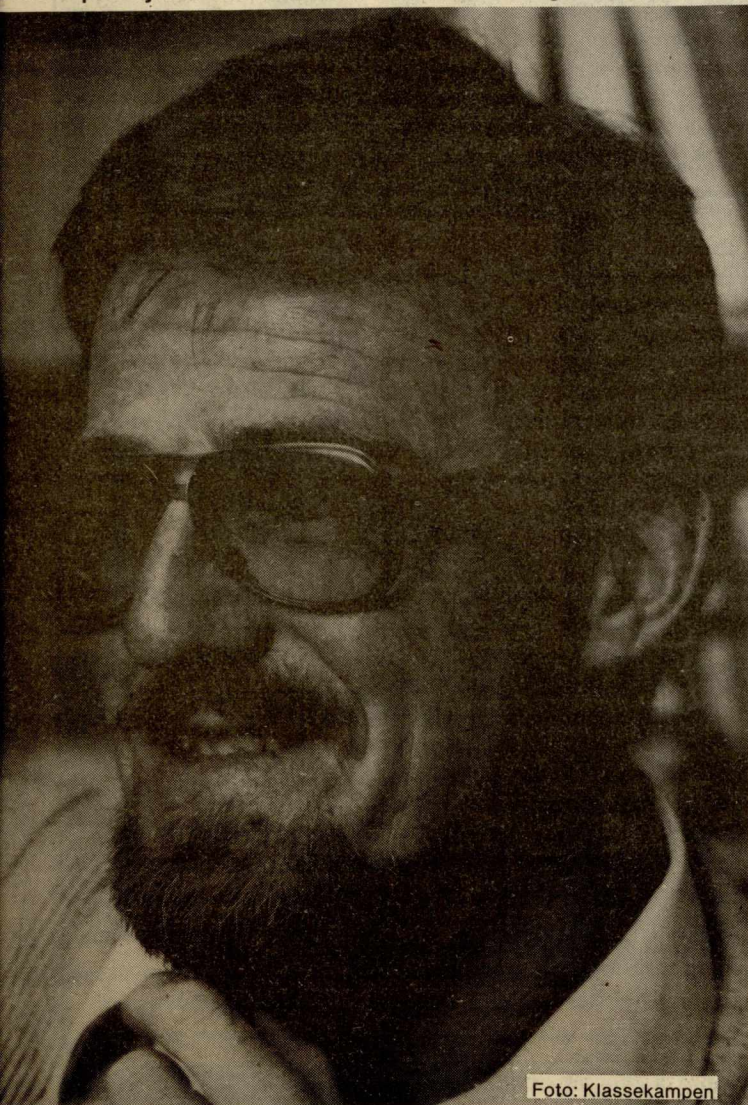

Foto: Klassekampen

«SOSIALISTISK ANTIMILITARISME»

NED
MED
VÅBNENE!

DET NORSKE
ARBEIDERPARTI

I 20- og 30-åra var som kjent DNA et parti som snakka mye om revolusjon og at arbeiderklassen skulle ta makta. Hvor lite det lå i dette har historia vist oss. Et annet særdrag i denne tida var den pasifistiske strømminga som gjorde seg gjeldende som ledelsens linje. Det blei kalt »sosialistisk anti-militarisme», og ledende DNA'ere gikk med brukne gevær på jakka.

Et revisjonistisk statssyn

Bakgrunnen for denne linja var at en ikke skulle gå inn i borgerstatens militærapparat - et apparat som blei brukt mot klassefrender. Men, dette var ikke så greit som det høres ut til. For hva har borgerskapet å frykte av et

arbeiderparti som ikke vil bruke makt?

Det som er kjerna i denne politiske linja er at den ikke vil kan ta konsekvensen av åssen funksjon staten har. Staten er den herskende klassens apparat til å opprettbolde makta si. For at arbeiderklassen skal få makta og

opprette sosialismen, er det ofte nødvendig å bruke makt. Denne historiske erfaringa hadde ikke DNA noe planer om å merke seg.

Det hang igjen sammen med at man egentlig aldri så for seg en kamp om nettopp statsmakta.

De små rustet ned...

Da DNA hadde vist seg som et klassesamarbeidende parti lenge nok, lot borgerskapet DNA slippe til som regjeringsparti.

Da fulgte partiet opp denne politikken i praksis: Norge begynte å ruste ned! Mens store imperialistmakter drev med åpenbare krigsforberedelser, og hvor det lå i korta at de små landa ville bli ofra, begynte DNA å skjære ned på budsjetta til invasjonforsvaret, dvs. det forsvaret som brukes til å forsvare seg i tilfelle angrep.

Det som fantes av militært utstyr blei ikke fornya eller vedlikeholdt i nødvendig grad. Det stående forsvaret blei heller ikke justert.

Resultatet av denne linja så vi i 1940 - da fascistene kunne »spasere» inn i Norge. Da viste det seg også at offiserskorpset heller ikke var særlig dugelig.

Hva er situasjonen i dag?

I dag lever vi også i ei tid som er prega av krigsfare, og vi ser også at det har vokst fram en fredsbevegelse som bl.a. er prega av pasifisme.

Hvis vi skal ta lærdommer av historia - og det bør vi - så er det viktig å ta en politisk kamp mot pasifismen. Den fungerer ikke særlig bra reint politisk, fordi den produserer ei tenkning som går ut på »at vi ikke er i stand til å kaste ut ei okkupantmakt».

Sida disse holdningene gjelder for en del folk på venstresida er det spesielt viktig å ta denne kampen. Denne linja uttrykker nemlig et grunnleggende feilaktig syn på åssen sosialismen kan oppnås osv. Den vil aldri kunne forsvares med brukne gevær og snakk om det moralsk forkastelige i å bruke makt mot makt.

Vi har m.a.o. fått se konsekvensen av at et lite land »begynner nedrustninga med seg sjølv. Det viste seg å være feil. Den eneste boldbare boldninga til dette er: at supermaktene rustet ned på nivået til land i 2. verden (Europa) og at de igjen rustet ned på nivået til land i 3 verden osv.

«Er det planøkonomi han kjemper for?»

Det er DKSF som stiller dette spørsmålet på en svær plakater med bilde av Lech Walesa.

Riktig svar er nei

Og, hva med det, tenker vi. Spørsmålet er selvsagt retorisk. Det skal få folk til å tenke: Plan = sosialisme = bare ræva, mens markedskreftenes frie spill DET er bra, og sånn vil vi ha det i Norge, vekk med formynderstaten.

Disse ideene er ikke bare borgerlige og reaksjonære - de er også svært dumme selv fra et borgerlig synspunkt. Vi kommer tilbake til det. La oss først se på plagene som virkelig rir den polske økonomien.

Når deler av industrien kan stå stille i flere uker pga mangel på råvarer for så å måtte gå både dag og natt gjennom de neste månedene - så er det anarki og ikke plan.

Når det private jordbruket stagnerer fordi det ikke har råd til å kjøpe maskineri og råvarer, når helse og sosialvesen stadig bygges ned og når reallønna har sunket konstant de siste åra pga den enorme prisstigninga, så er det et tegn på at markedskreftene spiller en viktig rolle i den polske økonomien. Videre viser det at planlegginga ikke har noen sosialistisk karakter.

Det viktigste problemet i polsk økonomi er slavebindinga til Sovjet. Sovjet dikterer oppbygginga av økonomien i Polen. F.eks. tilfredsstiller de siste 10 års satsing på tungindustrien Sovjets interesser. Det samme gjelder for måten transportsystemet har blitt utbygd på. Samtidig som importen av matvarer har økt enormt til Polen de siste åra, har landet eksportert disse videre til Sovjet. Polen er verdens åttende største våpenprodusent. Våpna går til Sovjet, men betalinga ser man lite til. All handel mellom Polen og Sovjet er i Polens disfavor fordi Sovjet betaler med rubel etter en kurs som ligger langt over det reelle.

Når de svære låna Polen har tatt opp i vesteuropa etter 1970 har gjort Polen til gjeldsslave under vesteuropa, skyldes det altså at penga har gått til

Sovjet mens Polen har måttet betale renter og avdrag.

Det er ikke så rart at Walesa kjemper mot en planøkonomi som skal sikre oppbygginga av verdenshistoriens største krigsmaskin.

Så har vi denne kampen mot »formynderstaten». Er det veien til frelse for NORSK ØKONOMI? Først vil vi oppdage at mye av denne motstanden mot planlegging og sentraldirigering er demagogi. Kan vi f.eks. tenke oss en norsk kapitalisme i dag uten en statlig administrasjon som sto for utbygging av transport, helse, sosial, utdanning som støtter rederne og skipsrederne når de er i krise, og som til en viss grad subsidierer jordbruket.

La oss tru at DKSF ikke vil at staten skal slippe alle disse oppgavene.

Hva er det så de vil?

Det siste året har vi opplevd et nytt fenomen i norsk politikk. Valgflesket er skjovet til side for de såkalte »upolulære forslagene». De borgerlige politikerne kappes nå om å være best til å få arbeidsfolk til å bære byrdene av krisa:

Godta nedleggelser av arbeidsplasser

Godta nedbygging av kulturtilbud

Godta sprengte universiteter som omgjøres til sprengte pengemaskiner.

Alt sammen mens norsk kapital er på vill flukt til den tredje verden. (»Svartingene må få jobbe de og».)

Så får vi det som i England, hvor Margaret Thatcher ettertrykkelig har vist at krisa bare kan løses - gjennom krise.

Hvor lenge skal det norske folk la seg manipulere av borgerlige politikere? Skal vi bytte Gro mot Kåre ved hvert stortingsvalg inntil krisa vokser over i den neste krigen?

Vi vil ikke ha en økonomi hvor »enhver er sin egen lykkes smed»

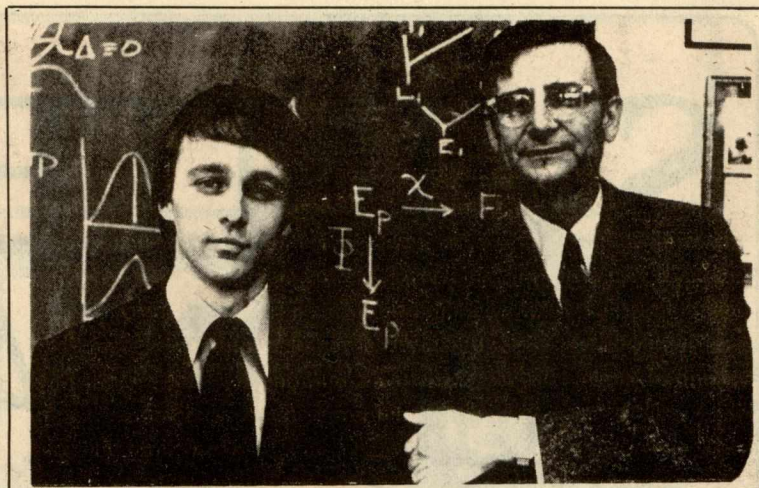
Vi vil ikke ha en planøkonomi for imperialismens interesser

Vi vil ha en planøkonomi der arbeiderklassen og folkets interesser tilfredstilles.

SOSIOBIOLOGI

kommentarer til en debatt

Charles Lumsden

Edward Wilson

Thomas Huxley, engelsk biolog, darwinist og god venn av Darwin sier i sin bok »Om hypotesen at dyr er automata (selvdrivende maskiner) og dennes historie:

»Bevisstheten synes å være uten evne til å påvirke kroppens funksjon, akkurat som dampfløyta til et lokomotiv ikke har noen innflytelse på lokomotivets dampmaskin»

I et brev til Huxley svarer Darwin: »Gamle venn, jeg skulle ønske det var flere sanne Automata som deg her i verden.»

Sånn har menneskene alltid spekulert over forholdet mellom ånd og materie, bevissthet og natur. Vi husker Platon som ville organisere sin stat etter om menneskene var født arbeider, soldat eller filosof.

Og folk skulle fått spekulere i fred for oss kommunister om det ikke hadde vært for de svære samfunnsmessige og politiske KONSEKVENSENE denne spekuleringa har fått. Det er nok å nevne Hitlers forsøk på å utrydde alle gamle, invalide, åndssvake, kriminelle og »mindreverdige raser».

Dagens variant av sosiobiologi vokste fram da venstrevinden som hadde blåst over Vest-Europa og Amerika fra slutten av sekstiåra stilnet av.

Det var boka til insektforskeren Edward O. Wilson, »Sociobiologi, the new synthesis» (1975) som rydda vei for den strøm av populariseringer og mer eller mindre vellykka vitenskap-

tenke seg forhold hvor en slik genetiskdifferensiering kan forekomme. Arveligheten av i det minste noen parametre for intelligens og følelsesmessige trekk, er det som er nødvendig for å bli offer for selv moderat oppsplittende seleksjon. Dahlberg har vist at hvis et enkelt gen opptrer, som er ansvarlig for suksess og et skifte oppover i status, vil det

genet som tillot den fatalt militære disiplinen. Gruppe-seleksjonshypotesen er dermed tilstrekkelig for å forklare utviklinga av indoktrinerbarhet.»

Sånn serveres vi en rekke hypoteser, om alt fra mannens utroskap til enkelte nasjoners tilbøyelighet til å underlegge seg andre, i dette siste kapitlet i Wilsons »Sociobiology».

Fordommer

Dette er spekulasjoner som selvsagt bare hadde blitt avfeid,

om ikke Wilson først hadde servert oss 26 kapitler med en grundig gjennomgang av det biologien i dag veit om utvikling og atferd hos dyr, og som avslutning hadde hengt på en hale med to-tretusen referanser til forskjellige faglige tidsskrifter og andre publikasjoner.

Kritikken mot sosiobiologien har etterhvert blitt ganske

sette å være så svarer han at han bare har framsatt hypoteser om hvordan ting kan være..

Gener eller kultur

Wilson forsikrer at han står nærmere synet til en av patriarkene innen neo-darwinismen, Dobzhansky, som sier: »På en måte har menneksegenene overgitt sitt primat i menneskets evolusjon til en helt ny ikke-biologisk eller superorganisk agent, kultur», enn han står på det motsatte synet.

Allikevel sier Wilson altså ting som at »gener og kultur benger uatskillelig sammen», han vil gjøre samfunnsvitenskapene til disipliner under biologien, og han publiserer bøker med prestisjese titler som »On human nature».

Wilson burde bruke kreftene sine på å lage system ut av det vi faktisk veit, og ikke ut av alt

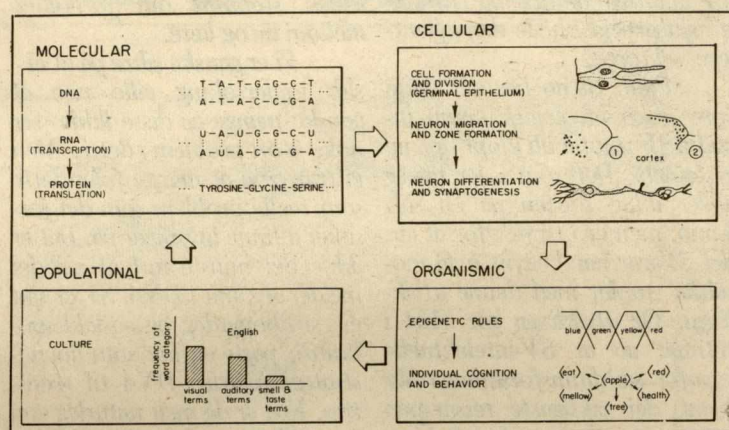
som »sjokkerende rapport fra vitenskapen» og »vitenskapen me-

sine lovmessigheter, og som derfor har gitt opphav til et mangfold av enkeltvitenskaper.

Wilson's teorier underbygges ikke av empiriske fakta, men får bare støtte fra vage analogier (det som gjelder for maur og mus, det gjelder sikkert også for mennesker). Der det empiriske grunnlaget tynt må allmenn ideologi og fordommer få desto

Marxismen er en slik vitenskap, læren om klassekampen. Dette har Marx å si om den menneskelige bevissthet:

»I den samfunnsmessige produksjon av sitt liv inngår menneskene bestemte, nødvendige, av deres vilje uavhengige forhold,

større plass.

Jeg har ingen ønsker om å utfordre biologen Wilson eller å gjøre meg til dommer over hans teorier, men når Wilson så åpenbart tar skrittet over i politikken må vi ha lov til å nekte ham den immunitet han påberoper seg som »stor biologiprofessor».

Bevissthet - et samfunnsmessig produkt

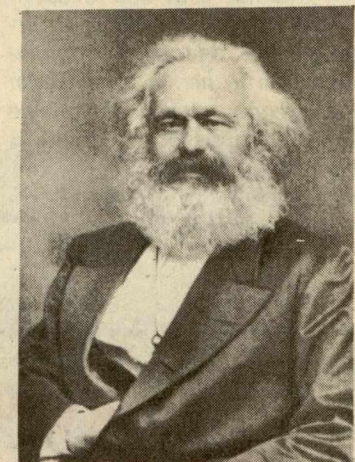
Hva har så marxismen å si om menneskets natur. Der Wilson vil si at all atferd er genetisk betinget og at spørsmålet er i hvor stor grad? , vil marxister nærmest snu det opp ned - i hvor stor grad og på hvilken måte er menneskenes atferd noe mer enn biologisk??

Som materialister er det en selvsagt ting at også bevissthet bare er »materie i bevegelse» i en eller annen form. Men hvor mye sier det oss egentlig. Skulle vi holdt oss på sosiobiologenes nivå kunne vi like gjerne sagt at menneskets liv blei bestemt av atomer det var bygd opp av.

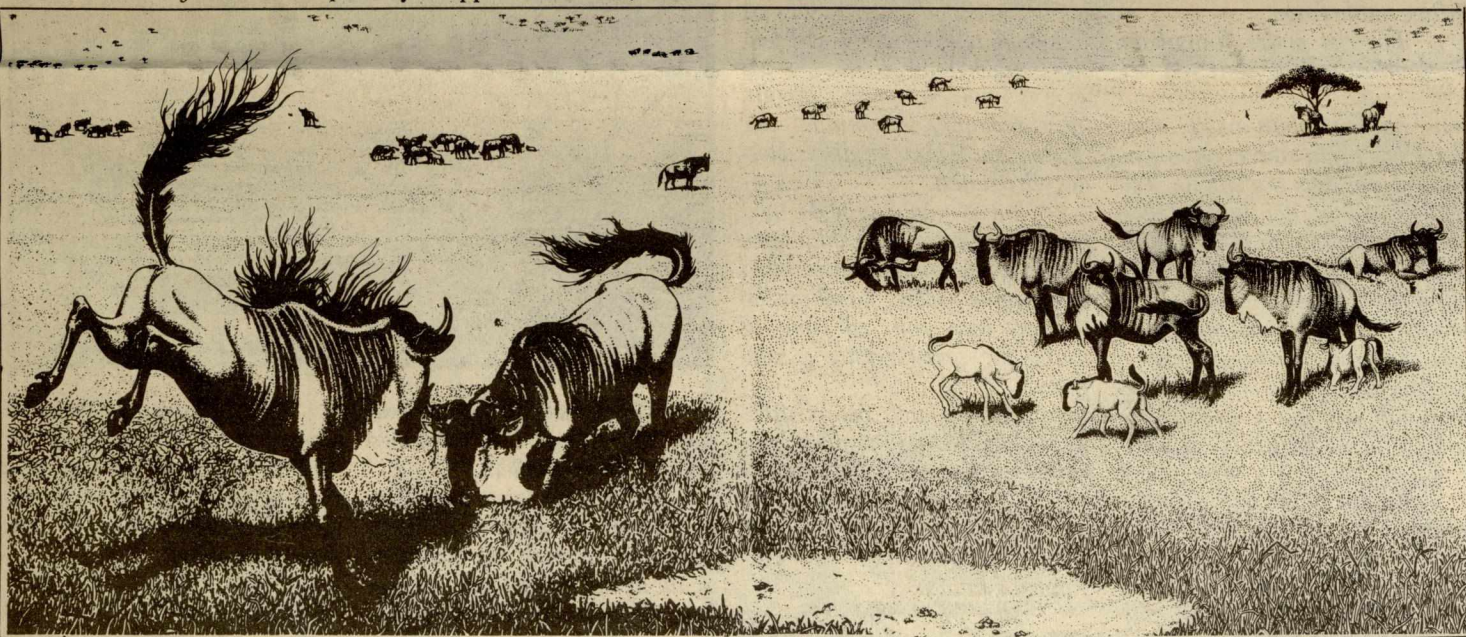
Saken er at vi har: kvarker-atomer-molekyler-DNA-celler-organismer-mennekser-samfunn-bevissthet. Det vil si materie på et utall nivåer som alle følger

produksjonsforhold, som svarer til et bestemt utviklingstrinn av dørs matrielle produktivkrefter.

Disse produksjonsforhold i sin helhet danner samfunnets økonomiske struktur, den reelle basis som det bever seg en juridisk og politisk overbygning på, OG SOM MOTSVARES AV BESTEMTE SAMFUNNMESSIGE BEVISSTHETSFORMER..

På et visst trinn i sin utvikling kommer samfunnets matrielle produktivkrefter i motsetning til det bestående produksjonsforhold... Det inntreffer da en epoke med sosial revolusjon. Med forandringer av det økonomiske grunnlag, velter bele den ubyre overbygning langsommere eller hurtigere om.

elige arbeider omkring sosiobiologi som har skylt over oss fra siste halvdel av 70-åra.

»Vi er blitt overlevels-maskiner-roboter blindt programmert for å bevare de egoistiske molekylene som kalles gener.»

Det er den engelske biologen Richard Dawkins som på denne måten uttrykker kjerna i sosiobiologien, det punkt som alle andre teorier innen sosiobiologien utvikles fra.

Om klasser, homser og indoktrinering

La oss se på noen av de standpunktene Wilson kommer til ved å spekulere ut fra et slikt utgangspunkt.

»Et nøkkelspørsmål er hvorvidt det eksisterer genetiske anlegg hos mennesker for å gå inn i bestemte klasser, og for å spille bestemte roller. Man kan lett

raske bli konsentrert i de øverste sosioøkonomiske klasser.»

»De homoseksuelle medlemmene av primitive samfunn kan ha fungert som hjelpere, enten under jakt sammen med andre menn, eller i mer buslige sysler ved hvileplassen. Fritatt fra de spesielle pliktene som tilbører foreldre, kunne de operere med spesiell effektivitet som hjelpere for nære slektninger. På denne måten kunne gener som favoriserer homoseksualitet bli opprettholdt i høy likevekt utelukkende gjennom slektskapsseleksjon.»

»Mennesker er absurd lette å indoktrinere-de søker det. Gener kan være av et sånt slag at de favoriserer indoktrinerbarhet, selv på bekostning av individet som blir indoktrinert. For eksempel kan viljen til å risikere død i kamp favorisere gruppeoverlevelse på bekostning av det

skånselsløs, et typisk eksempel kan være anmeldelsen av Wilsons siste bok »Genes, mind and culture» i Nature.

»Denne boka ligger så nært opp til en parodi på den genren den hører til at jeg har hatt problemer med å tro at den ikke er ment som en akademisk fleip.»

Fremst i rekken av kritiske biologer står R.Lewontin, R. Lewins og S.Rose. Når de anklager Wilson for å ha koka suppe på sine egne fordommer, og spredd et syn som sier at sånn som verden er, sånn vil den fort-

som »kanskje kan være» (kanskje gus finnes).

»Sjokkerende rapport. fra vitenskapen

Går vi Wilson nærmere inn på livet står vi bare igjen med som SIKKERT, plattbeter som at menneksets hjerne, synsevne, den oppreiste gangen etc. i siste instans er et produkt av genene. Men problemet med sosiobiologien er at det alltid står et kobbel med reaksjonære idioter klar til å slenge alle »hypotesene» fra de såkalte upolitiske forskerne

SV-INTELLEKTUELLE OG DNA (EBBING MOT SLAGSTAD)

Denne debatten er lærerik på mange måtar. I denne omgangen skal vi konsentrere oss om å sjå på forholdet mellom dei SV-intellektuelle og staten.

I praksis fungerer SV-intellektuelle innfor samfunnsforskninga akkurat på same måte som «overloparane» til DNA.

I løpet av andre halvdel av 70-åra har SV arar innatt svært mange viktig posisjonar innfor bl.a. utrednings- og administrasjonsarbeid i heile den offentlege sektoren.

Fram til no har det ikkje vore noko ideologisk kamp innad i SV mot å bli kjøpt opp av systemet. Det som skjer no er heller ikkje starten på en slik kamp, men er uttrykk for at ein del SV-er har begynt å få moralske sruplar med denne utviklinga. Og utviklinga går klart i retning av at SV-intellektuelle innfor samfunnsforskninga blir blant dei viktigaste ressurspersonane i arbeidet for å løse statens «styringsproblemer».

Dette viser seg både ved at SV-intellektuelle er ei relativt stor gruppe i antall og at dei utvilsamt jamt over er dei mest karrieristiske innfor dette miljøet. Blant desse fins det også folk med spesielle kvalifikasjonar av fagleg, politisk og organisatorisk karakter som gjer dei serleg velegna til å møte nye utfordringar i statsbyråkratiet. Tenk berre på det store antallet SV-er i samskipnads- og universitetsbyråkrati som opp gjennom 70-åra har fått ei politisk og organisatorisk erfaring. Vi kommunistar må jo her ta litt av æren for denne sosialdemokratiske kaderforstringa: Kamp mot oss har utvilsamt vore ei verdifull erfaring som blir satt pris på i departement og byråkrati.

SV er sosialdemokratisk

Konspirasjonsteori? Typisk m-l-demagogi? Faktum er vel at vi heller undervurderer det som er i ferd med å skje. Det er et faktum at studentopprørerne fra slutten av 60-åra framleis reknar seg som progressive stort sett, og dei fleste stemmer SV. Men - deira politiske og faglige praksis er vel verdt eit sosiologisk studium om forholdet mellom liv og lære.

Vi er ganske sikre på at ei slik undersøkning ville vise at ganske mange av disse ikkje ser noko stort problem i dette. Men vi trur også at mange føler dette som reelle problem som dei forsøker å finne løysingar på. Det er ikkje det minste rart at ein del melder seg inn i DNA. SV er sjøl eit småborgarleg og sosialdemokratisk parti og har som hovudstrategi å drive DNA til «venstre». Kva er då meir naturleg enn å melde seg inn og «påvirke» dette innanfrå?

For karrieren har DNA-medlemskapet mindre betydning men det er utvilsomt ein fordel for den som har hastverk. SV-medlemskap, erfaring frå diverse «supperid» i studentbyråkratiet og ei «relevant» hovudoppgåve i sosiologi er eit utmerka springbrett - særleg dersom ein i tillegg har pleia dei rette kontaktane i studietida.

Sos.Fronts problemer...

I siste nummer av studentforum står det ein leiarartikkel om desse spørsmåla som på ein klar måte uttrykker SV sine problemer. Denne artikkelen innrømmer at staten og kapitalen setter rammer for arbeidet til progressive intellektuelle:

»...den statlige ekspansjon og behov for vitenskap i «samfunnstyringen» er rammebetingelser som moter ALLE ferdige akademikere. En kan verken late som om de ikke er der - som Slagstad - eller at de bare betyr noe for noen - som Ebbing. Det er derfor verken påkrevet med moralisering eller nedlatende «medfølelse», men en skikkelig diskusjon om hvordan vi som radikale akademikere kan fungere profesjons- og yrkeskritisk innfor systemet.»

For det første må vi no verkeleg spørre om SV ikkje har dratt nokon lærdommar etter å ha preika om betydninga av profesjonskritikk i meir enn ti år. Det som faktisk skjer er at det er nettopp SV-MEDLEMMER som sit og utviklar og utformar stortingsmeldingar om profesjonskritikk, jamfor stortingsmelding 45. SV og sosialistisk front rosar DNAs profesjonskritikk fordi den er identisk med SVs ispedd luftige raude fraser.

For det andre formulerer Studentforum seg som ein sær snerdig: Den innrømmer statens og kapitalens makt, men dette blir brukt som et argument mot at det fins avgjerande skilnader mellom dei intellektuelle yrka. Rett nok lev vi i eit kapitalistisk samfunn men det er ein avgjerande skilnad mellom å prostituere seg fullstendig ved å f. eks. utrede korleis helsevesenet kan raserast eller å arbeide intellektuelt der ein i det minste unngår denne prostitusjonen.

Kvifor er det mange leiande SV-intellektuelle som ikkje er med på denne argumentasjonen? Fordi dersom dei aksepterte dette utgangspunktet, så ville dei bli nøyddde til åværlig

å vurdere å gi avkall på karriere muligheter.

Det er svært påfallande at dette perspektivet vert «oversedd» i leiarartikkelen i Studentforum. For sjøl om det er kapitalen som når i dette landet så er vi ikkje som intellektuelle dømt til å bli assistentar til Gudmund Hernes, til å skrive regjeringas langtidsprogram, til å lage stortingsmeldingar som legg fram all verdens utspekulerte argument for å skjere ned på helse- og sosialvesenet, til å utforme og utvikle ideologiske framstøt for at folk skal finne seg i nedskjæringer og tap av demokratiske rettar.

Vi ventar i spaning på SV sitt syn på muligheten for yrkes- og profesjonskritikk i Kirke- og undervisningsdep. og rasjonaliseringsdirektoratet.

Karrierisme - ei naturlov?

Dersom ein verkeleg var interessert å bruke seg sjølv som intellektuell i arbeidarklassens og folkets si teneste så fins det faktisk muligheter for det. Det går an å arbeide for progressiv samfunnsvitenskapleg forskning der premiane verken er gitt av Hernes eller staten.

Det går an å arbeida med problemstillingar som ikkje gjev grunnlag for popularitet verken i akademiske eller byråkratiske kretsar, men som vil vere til nytte for undertrykte i samfunnet.

Dersom det var tilstrekkelig politisk og moralsk mot blant progressive intellektuelle var det einaste fornuftige å reisa en politisk og ideologisk kamp mot statsdirigeringa av samfunnsforskninga.

Men frå SV-hald skjer det motsette:

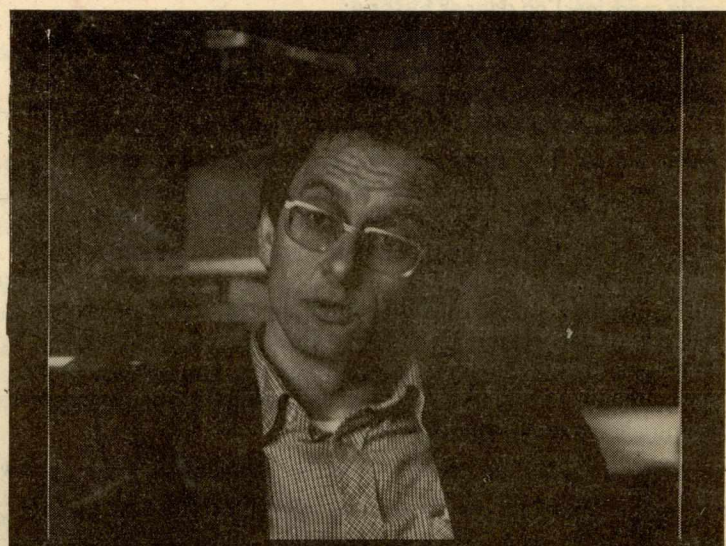

Foto: Klassekampen

Anten seier ein som Slagstad at denne underordninga ikkje er noko problem.

Eller ein seier som Studentforum at denne underordninga er så sterk og altomfattande at ein aksepterer den faglege og politiske prostitusjonen som ei naturlov.

Begge syna gjer gode argument for å legitimera karrierisme og å leggje ned den politiske og ideologiske kampen mot sosialdemokratiseringa av samfunnsforskarane.

KLASSEKAMPEN

-Obligatorisk på pensumlista!

Tilbud til nye abonnenter:
Hver dag i 1 kv. Kr. 120,-

Navn:

Adresse:

Postnr./sted:

Send talongen til Klassekampens distribusjon, boks 83, Bryn, Oslo 6. Vi sender regning.

NKS

NORGES
KOMMUNISTISKE
STUDENTFORBUND

NKS er studentforbundet til AKPm-I (Arbeidernes Kommunistparti). Vi bygger på marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenkning, og kjemper for å gjennomføre en sosialistisk revolusjon i Norge. Videre driver vi interessekamparbeid, fagkritikk og solidaritetsarbeid, bl.a.

☐ Jeg ønsker tilsendt boka »Interessekamp og fagkritikk»

☐ Jeg ønsker å delta på studiesirkel

☐ Jeg ønsker tilsendt NKS' handlingsprogram (Kr. 15.-)

Navn

Adresse

Boks 2072 Grunerløkka, Oslo 5